
La voluntat narrativa del poeta

Quadern de paradisos imperfectes

Gabriel Ferrer

Arola Editors. Dàctil poesia, 25

Premi de poesia Sant Antoni, del Perelló, 2005

Quadern de paradisos imperfectes, de Gabriel Ferrer (Reus, 1962), és la demostració d'una escriptura escrupolosa, de llengua rigorosa, treballada artesanalment i feta amb pausa i amb solatge. El recull, amb diverses formes poètiques –quartets, decasíl·labs, sonets, rimes lliures, etc.–, té tres parts, que l'autor anomena «capítols», com si fos una novel·la, i dues endreces, o un pròleg i un epíleg.

Gabriel Ferrer fa una reflexió del pas del temps, dóna una idea de la representació artística de la realitat i llança un seguit de mirades enrere i endavant, encarades a un futur incert, amb cert escepticisme, però també amb esperança. El Gabriel Ferrer poeta apareix ara, però no surt del no-res. El 1978 neixen uns premis literaris que s'adrecen als joves. Els convoca Òmnium Cultural del Baix Camp. I al cap de poc temps es converteixen en un referent d'autors novells que anys després han tingut un paper reconegut en les lletres catalanes. L'any 1980, en la tercera convocatòria d'aquells premis, que avui continuen com a «Gabriel Ferrater» de poesia i «Antoni de Bofarull» de narrativa, s'hi presenta, entre un miler d'originals, un que opta a la modalitat de 17 anys. Es titula *Ingènuament nu* i el guanya un encara desconegut Gabriel Ferrer.

Aquell no és un recull de formes convencionals, sinó que està fet de grafismes i cal·ligrames, en un gest de rebel·lia i de mirada a la vella avantguarda, tan reivindicada aleshores. Entre aquells poemes dels 17 anys i els d'ara hi ha mitja vida. Mentrestant, l'autor creix i madura. Entre multitud d'iniciatives pedagògiques, cíviques i socials, torna ara a l'escriptura literària, vint-i-cinc anys després, potser fidel a un principi que ell mateix expressava aleshores i que diu: «Només desitjo que els meus mots siguin, cada dia, més fidels als meus pensaments.»

Hi ha un canvi de forma evident i elaborat, entre aquell primer recull premiat als 17 anys i aquest d'ara. Però, en l'actual, s'hi manté encara l'alè del poeta adolescent. I, sobretot, s'hi manté una fidelitat a la manera de pensar. Aquell 1980, als disset anys, Gabriel Ferrer parla des de la descoberta que s'està experimentant, de la il·lusió del futur. Ara ho fa des de l'experiència viscuda, de l'esperança també en el futur, però amb la solidesa del record del camí fet. Als 17 anys, l'autor és com l'excursionista que fa camins i corriols i hi descobreix un detall inèdit en cada revolt. Ara l'autor és com l'excursionista que ja coneix el camí que ha triat, més costerut, que porta a dalt de tot i, des de dalt, quan hi arriba, llança la mirada avall i hi veu, com si fos un trencaclosques, en miniatura, tot allò que ha deixat enrere.

Aquest recorregut és el que fa que l'obra literària de qualsevol autor tingui sentit. La mirada enrere i a la vegada el desig d'anar més endavant. En aquest recull de poemes, s'hi palpa aquesta mirada.

Sota la forma de la poètica, hi ha un solatge de relat molt personal, que beu de les fonts de les vivències íntimes, de les impressions pròpies, d'estats d'ànim diversos, d'eufòries altes i de moments baixos, d'amors i de desamors, de passió i de desànim, de vida i de mort, d'ofec i de crit, de ficció i de realitat. És a dir, de la gran majoria d'elixirs que fan que la literatura sigui literatura i no una altra cosa.

Hi ha una voluntat narrativa, doncs, en la poesia de Gabriel Ferrer. I això l'acosta a la intenció narrativa d'un altre poeta de Reus, Gabriel Ferrater. Per això, la lectura del recull permet refer, barrejant versos, una mena de relat breu, molt ferraterià, i que a la vegada amaga aires foixians. Però és Biel Ferrer, amb personalitat pròpia. Llegiu-lo imaginant-vos que darrere hi ha un personatge de ficció que protagonitza una història i que us parla en primera persona. Qualsevol semblança amb la realitat, com tantes vegades, és simplement fruit de l'atzar.

[Extracte de la presentació del llibre, feta a Reus, el gener del 2008]

ANDREU SOROTTA

Publicat al diari *El Punt* l'11 de febrer de 2008

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=2734384